

Dok.nr:	KP-003	Versjon:	3.0	Dato:	20.04.2026
Forfatter:		Godkjent av:		Karl Erik Arnesen	

KURSPLAN

Utrykningslederkurs deltid

1 Utrykningsleder deltid

§41 i Brann- og redningsvesenforskriften sier: "Personell som skal arbeide som utrykningsleder i deltidsstilling, skal ha gjennomført yrkesutdanning i samsvar med kursplan for brannkonstabel, jf. forskriften § 37, og kursplan for utrykningsleder deltid eller heltid".

Kurset gir opplæring med hovedtyngde på utrykningsledelse. Det er lagt vekt på en modell for utrykningsledere som skal utføre operative lederoppgaver i brann- og redningsvesen med deltidsorganisering.

2 Målgruppe

Målgruppen er ansatte som skal jobbe som utrykningsledere i et brann- og redningsvesen med deltidsorganisering.

3 Opptakskrav

Opptakskravet er dokumentert gjennomført grunnkurs brannkonstabel deltid i henhold til fastsatt kursplan. Ved opptak til kurset utrykningsleder deltid gjennomfører kursdeltakere et repetisjonskurs i NAKOS, som inneholder spørsmål og oppgaver i temaer hentet fra internopplæring og grunnkurs. Det er ingen nye læringsmål her, kun en gjennomgang for å sikre et minimumsnivå på kursdeltakere før oppstart. Hensikten med repetisjonskurset er å sikre god forberedelse og et tilstrekkelig kunnskapsnivå på utrykningsleder kurset. Kursdeltakere kan ta testen i NAKOS så mange ganger de vil, men de må nå en score på 80% før de har "bestått". Dette er et arbeidskrav som må bestås før fortsettelse på kurset.

4 Innhold og kompetanse

Etter endt kurs skal kursdeltaker inneha grunnleggende ferdigheter innen følgende fagområder:

DEL 1 MELLOMMENNESKELIGE FORHOLD

- Formidler- og veilederrollen
- Teamledelse

DEL 2 FOREBYGGING

- Brannforebygging
- Ny tid, nye utfordringer

DEL 3 TAKTIKK

- Syvtrinnsmodellen
- Organisering og ledelse av innsats
- Utrykningsledelse
- Ledelse av røykdykkerinnsats

5 Læringsmål

DEL 1 MELLOMMENNESKELIGE FORHOLD

1.0 Repetisjonskurs

Tilgang til nettbasert repetisjonskurs gis etter opptak til utrykningslederkurs deltid. Gjennomføres individuelt før oppstart av kurs. Timetall inkluderer gjennomføring og repetisjon/forberedelser til kursstart.

1.1 Kursåpning og kursavslutning

Kursdeltaker skal:

- 1.1.1 Kjenne til kursplanen for kurset og hvilke formelle krav som gjelder for å få bestått kurs.
- 1.1.2 Kjenne til kursarrangørens HMS-reglement if.t. kursavvikling.
- 1.1.3 Kjenne til viktigheten av et positivt og trygt læringsmiljø.
- 1.1.4 Kjenne til brann- og redningsvesenets oppgaver og generelle mål.
- 1.1.5 Kunne vurdere eget læringsutbytte og de enkelte emnene.

1.2 Formidler- og veilederrollen

Kursdeltaker skal:

- 1.2.1 Kjenne til veiledning og formidling til egne mannskaper og publikum.
- 1.2.2 Kjenne til de viktigste pedagogiske prinsippene i gjennomføring av undervisning og øvelser.
- 1.2.3 Kunne beslutte øvelsestyper til ulike formål de egner seg best til (herunder trening, drill, innsatsøvelser, o.l.).
- 1.2.4 Kunne vurdere ulike evalueringsmetoder for læring av andres erfaringer.
- 1.2.5 Kunne lede planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning og øvelser, herunder trening, drill, innsatsøvelser, o.l.
- 1.2.6 Kunne lede evaluering for å lære etter hendelser.

1.3 Teamledelse

Kursdeltaker skal:

- 1.3.1 Forstå hva det innebærer å være både teamdeltager og teamleder.
- 1.3.2 Forstå begrepet teamledelse.
- 1.3.3 Forstå viktigheten av at et team oppnår felles situasjonsforståelse for de oppdragene teamet skal løse.
- 1.3.4 Forstå teamledelse og tiltak som styrker samarbeid og utfordringer med samarbeid.
- 1.3.5 Kunne lede team i rollen som utrykningsleder.

DEL 2 FOREBYGGING

2.1 Brannforebygging

Kursdeltaker skal:

- 2.1.1 Kjenne til betydningen av samarbeid innad i brann- og redningsvesenet og hvordan man best kan benytte seg av alle tilgjengelige ressurser i det brannforebyggende arbeidet.
- 2.1.2 Kjenne til Forskrift om brannforebygging med veiledning og de viktigste paragrafene i denne forskriften.
- 2.1.3 Kjenne til kapittel 11 i «forskrift om tekniske krav til byggverk og produkter i byggverk» (Byggeforskriften/TEK) som omhandler brann, samt vite hvordan eldre utgaver av forskriften fremdeles har relevans for noen objekter.
- 2.1.4 Kjenne til hvordan Internkontrollforskriften benyttes i forebyggende arbeid rettet mot særskilte brannobjekt (Brann- og eksplosjonsvernloven §13).
- 2.1.5 Kjenne til hvordan risiko- og sårbarhetsanalyse benyttes som verktøy i det forebyggende arbeidet for å sette inn tiltak og ressurser på riktig sted.
- 2.1.6 Kjenne til betydningen og bruken av forebyggende- og beredskapsanalyser.
- 2.1.7 Kjenne til informasjons- og motivasjonstiltak rettet mot relevante målgrupper som er avdekket i en risiko- og sårbarhetsanalyse.
- 2.1.8 Forstå risikoen til utsatte grupper for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv.

2.2 Ny tid, nye utfordringer

Dette temaet kan omhandle nye utfordringer i forbindelse med klimaendringer, naturhendelser, teknikk, teknologi, m.m

Kursdeltaker skal:

- 2.2.1 Kjenne til hendelser med nye utfordringer.
- 2.2.2 Kjenne til ulike energibærere på nye bruksområder.
- 2.2.3 Kjenne til lokale/regionale eksempler på hendelser og innsatser.
- 2.2.4 Kjenne til det nasjonale risikobildet.

DEL 3 TAKTIKK

3.1 Syvtrinnsmodellen

Kursdeltaker skal:

- 3.1.1 Forstå betydningen av operativ ledelse; kontrollspenn, oppdragsbasert ledelse, ordrebasert ledelse, situasjonsbasert ledelse, autentisk ledelse, med mer.
- 3.1.2 Kjenne til behov for lederstøtte og styrking av innsatsorganisasjonen med støtte fra et forhåndsdefinert handlingsmønster (syvtrinnsmodellen og enhetlig ledelsessystem - ELS)
- 3.1.3 Kunne vurdere bruk av syvtrinnsmodellen trinn 5 – 7.
- 3.1.4 Kunne vurdere bruk av ulike beslutningsstøtteverktøy, herunder objektplan, tiltakskort, kjentmann m.m. som verktøy i innsats.

- 3.1.5 Kunne vurdere spesielle skadestedsfaktorer ved innsats mot CBRNE-hendelser.
- 3.1.6 Kunne lede ved bruk av syvtrinnsmodellen trinn 1 – 4.

3.2 Organisering og ledelse av innsats

Kursdeltaker skal:

- 3.2.1 Kjenne til redningstjenesten, herunder ressurser og samarbeidspartnere
- 3.2.2 Forstå rollen som utrykningsleder og samvirke i ILKO.
- 3.2.3 Forstå hvilke fullmakter iht. regelverk som ligger til leder av brann- og redningsvesenets innsats.
- 3.2.4 Kjenne til sambandsreglementet nivå 1 og 2
- 3.2.5 Forstå utfordringer med ulike typer energibærere i kjøretøy og hvordan disse påvirker innsats ved brann eller ulykke.
- 3.2.6 Forstå skadestedsfaktorer ved ulykker der kjøretøy er involvert (inkl. tunge kjøretøy).
- 3.2.7 Kjenne til skadestedsfaktorer ved ulike typer redningsinnsatser, eksempelvis ras- og klemulykker, arbeidsulykker, tauredning, redning på vann/sjø/is.
- 3.2.8 Kunne beslutte tiltak og bekledning basert på skadestedsfaktorer.
- 3.2.9 Forstå metoder for deteksjon av CBRNE.
- 3.2.10 Kjenne til betydningen innsatsen har for påfølgende etterforskning.
- 3.2.11 Kunne lede oppmarsj, organisering og innsats på skadested.

3.3 Utrykningsledelse

Kursdeltaker skal:

- 3.3.1 Forstå prinsipper for klar og konsis kommunikasjon og hva som hindrer god kommunikasjon (på individ- og gruppenivå)
- 3.3.2 Forstå begrepet situasjonsbevissthet
- 3.3.3 Forstå hvordan samle inn, skille og tolke informasjon
- 3.3.4 Forstå sannsynlig utvikling på skadestedet
- 3.3.5 Forstå hvilke skadestedsfaktorer som bidrar og påvirker i beslutningsprosessen
- 3.3.6 Kunne beslutte effektive tiltak
- 3.3.7 Kunne lede iverksettelse av tiltak for å ivareta viktig informasjon på skadested (f.eks. skisser, logg, tavle, o.l.).
- 3.3.8 Kunne vurdere effekten av iverksatte tiltak.
- 3.3.9 Kunne beslutte tiltak for å ivareta viktig informasjon på skadested (f.eks. skisser, logg, tavle, o.l.)
- 3.3.10 Forstå akutt stress, og forskjellen mellom akutt og kronisk stress.
- 3.3.11 Kunne beslutte tiltak som bidrar til at akutt stress får minimale negative konsekvenser.
- 3.3.12 Kunne beslutte tiltak for å sikre effektiv ledelse ved langvarige og krevende innsatser.
- 3.3.13 Forstå forebygging av stressreaksjoner.
- 3.3.14 Kjenne til reaksjoner på emosjonelle belastninger hos seg selv og andre.
- 3.3.15 Kjenne til hjelpeverktøyene kollegastøtte og AKAN.
- 3.3.16 Kjenne til momenter i en beredskapsplan som er relevante for egen oppdragsløsning.

- 3.3.17 Forstå innholdet og oppbyggingen av en objektplan.
- 3.3.18 Kjenne til viktigheten av riktig loggføring under hendelser
- 3.3.19 kjenne til riktig rapportering etter hendelser (BRIS).

3.4 Ledelse av røykdykkerinnsats

Kursdeltaker skal:

- 3.4.1 Kjenne til prinsippene for sektorinndeling og røykdykkerbefalsrollen/koordinatorrollen.
- 3.4.2 Kjenne til situasjon med "savnet røykdykker".
- 3.4.3 Kjenne til prinsipper for ventilering.
- 3.4.4 Kunne vurdere risiko på et skadested med særlig hensyn til bygningsmaterialers og ulike konstruksjoners branntekniske egenskaper.
- 3.4.5 Kunne vurdere målrettet anvendelse av røykdykkere, kjøretøy og utstyr på et skadested som omfatter røyk og CBRNE.
- 3.4.6 Kunne vurdere mekanisk ventilering ved bruk av bærbare vifter og bruk av spredt stråle for ventilering.
- 3.4.7 Forstå prinsippene for organisering av et skadested som omfatter farlige stoffer samt lede, etablere og gjennomføre sanering.
- 3.4.8 Kunne beslutte innsatsnivå og basepunkt.

6 Læringsaktiviteter og tidsbruk

Brann- og redningsinnsats krever ulike typer ferdigheter. Brann- og redningspersonell må kunne løse praktiske oppgaver under tidskritiske forhold, og det er derfor nødvendig med en helhetlig forståelse av faget. For at kursdeltaker skal kunne oppnå læringsmålene, bør opplæringen bestå av læringsaktiviteter som selvstudie, digital opplæring, caser, diskusjonsoppgaver og oppmøtebasert undervisning i både klasserom og på øvingsfelt (praktiske øvelser). Kursplanen sier noe om hvor mye tid som er satt av til gjennomføring av oppmøtebasert opplæring og stipulert til selvstudie:

- a) Oppmøtebasert: den tid som er satt av i kursplanen for å gjennomføre opplæringen (digital, klasserom, øvingsfelt)
- b) Selvstudie: den tid som er stipulert til for- eller etterarbeid til å bearbeide stoffet, repetere, reflektere og oppsummere

Læringsaktiviteten "selvstudie" medfører at tidsbruken for kursene vil kunne variere noe fra kursdeltaker til kursdeltaker fordi noen bruker kortere/lenger tid enn det som er beregnet som gjennomsnitt på å lære seg stoffet.

7 Vurdering

Vurdering foregår ved:

- Nettbaserte kontrollspørsmål etter hvert gjennomført emne, som må bestås med 80% før man kan påbegynne neste emne. Karakteren vurderes med bestått/ikke bestått. Læringsmålene for hvert emne danner utgangspunkt for vurderingen.
- En praktisk individuell eksamen som vurderes med karakteren bestått/ikke bestått.

Brann- og redningsskolens eksamens- og [fraværsreglement](#) gjelder for kurset.

8 Læremidler

DSB. (1994). *Veiledning om røyk- og kjemikaliedykking.*

<https://www.dsb.no/brannsikkerhet/brannberedskap/regelverk-prosedyrer-og-veiledning/veiledning-om-royk-og-kjemikaliedykking/>

DSB. (2011). *Veileder om enhetlig ledelsessystem (ELS).*

<https://www.dsb.no/brannsikkerhet/brannberedskap/regelverk-prosedyrer-og-veiledning/veiledning-om-enhetlig-ledelsessystem-els/>

DSB. (2016). *Håndbok for nødetatene.*

[p1600412-handbok-for-nodetatene_web.pdf](#)

DSB. (2016). *Veiledning til forskrift om brannforebygging.*

<https://www.dsb.no/brannsikkerhet/veiledning-til-forskrift-om-brannforebygging/>

DSB. (2019). *Analyse av krisescenario 2019.* [P1903149_AKS_2018_NYNORSK.indd](#)

DSB. (2022). *Veiledning til forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene.*

<https://www.dsb.no/brannsikkerhet/brannberedskap/regelverk-prosedyrer-og-veiledning/veiledning-til-brann--og-redningsvesenforskriften/>

Eid, J. & Johnsen H. B. (2005). *Operativ psykologi (3. Utg.).* Fagbokforlaget.

Flin, R., O'connor. P., Crichton. M. (2008). *Safety at the Sharp End : A Guide to Non-Technical Skills.* CRC Press.

Guttorm, L. (2016). *Brann i bygg. Konstruksjoner, sikkerhet og taktiske vurderinger.* Norsk brannvernforening og Norges brannskole.

Eriksen. J. (2017). *Krise - og beredskapsledelse.* Teamtrening(2. utg.). Cappelen Damm Akademisk.

Løvik, K. (2010). *Øvelse gjør mester.* Høyskoleforlaget.

Helsedirektoratet.(2020). *Nasjonal veileder for helsetjenestens organisering på skadested*

[Helsetjenestens organisering på skadested - Nasjonal veileder.pdf](#)

Helsedirektoratet. (2025). *Nasjonal veileder for masseskadetriage. Nasjonal veileder for helsetjenestens organisering på skadested.*

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/masseskadetriage/Masseskadetriage%20-%20Nasjonal%20veileder.pdf/> /attachment/inline/5f964973-5fb1-4075-a6a4-7c0007896184:4f74d7c6b78f6322bf03dc5a96ba4bb776edfa43/Masseskadetriage%20-%20Nasjonal%20veileder.pdf

Brann- og eksplosjonsvernloven. (2002). *Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver* (LOV-2002-06-14-20). Lovdata.

<https://lovdata.no/lov/2002-06-14-20>

Forskrift om brannforebygging. (2015). *Forskrift om brannforebygging.*(FOR-2015-12-17-1710). Lovdata. <https://lovdata.no/forskrift/2015-12-17-1710>

Justis- og beredskapsdepartementet. (2022, Mars 1). Forskrift om organisering, bemanning og utrusning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene.

<https://www.dsb.no/brann sikkerhet/brannberedskap/regelverk-prosedyrer-og-veiledning/veiledning-til-brann--og-redningsvesenforskriften/>

Alle mann til brasene! : sjømilitært operativt lederskap og lederutvikling : Sjøkrigsskolens lederutviklingsfilosofi (2. oppl.). (2009). Sjøkrigsskolen.

Mattsson, M., & Eriksson, L. (2017). *Taktikkboken : en håndbok i systematisk ledelse av slokkeinnsatser mot bygningsbranner* (L. Brenden, Tran.). Norsk brannvernforening.

Steinsvik, B., Brenden, L., Kleppe, H., Hagen, S., & Røe, V. H. (Eds.). (2019). *Grunnkurs for brannkonstabel : Hefte 1: Vol. Hefte 1* (3. utgave.). Norsk brannvernforening.

Steinsvik, B., Brenden, L., Kleppe, H., Hagen, S., & Røe, V. H. (Eds.). (2019). *Grunnkurs for brannkonstabel : Hefte 2: Vol. Hefte 2* (3. utgave.). Norsk brannvernforening.

Steinsvik, B., Brenden, L., Kleppe, H., Hagen, S., & Røe, V. H. (Eds.). (2019). *Grunnkurs for brannkonstabel : Hefte 3: Vol. Hefte 3* (3. utgave.). Norsk brannvernforening.